

INÉ DRUHY POBYTOV

Zákon o pobyte cudzincov upravuje tri druhy pobytov, o ktoré môžete požiadať, ak splníte podmienky ustanovené zákonom:

- **trvalý pobyt,**
- **prechodný pobyt,**
- **tolerovaný pobyt.**

Ak chcete požiadať o niektorý z týchto pobytov na príslušnom policajnom útvare na území Slovenskej republiky, váš pobyt na území Slovenskej republiky musí byť oprávnený.

Vaše možnosti a dôvody na požiadanie o niektorý z uvedených pobytov vám odporúčame konzultovať s právnikom.

Ako osoby s poskytnutou doplnkovou ochranou alebo s udeleným azylom máte postavenie osôb s prechodným (osoby s doplnkovou ochranou) alebo trvalým (azylanti) pobytom. Pre vašu informáciu však uvedieme aj niektoré iné typy pobytov, ktoré by ste ako cudzinci mohli získať.

Trvalý pobyt

Trvalý pobyt vás oprávňuje zdržiavať sa, vycestovať a opätovne vstupovať na územie Slovenskej republiky v čase, na ktorý vám bol policajným útvarom udelený.

Trvalý pobyt je

- trvalý pobyt na päť rokov,
- trvalý pobyt na neobmedzený čas,
- pobyt štátneho príslušníka tretej krajiny s priznaným postavením osoby s dlhodobým pobytom Európskej únie (ďalej len "dlhodobý pobyt").

Trvalý pobyt na päť rokov

Ako osoba s udeleným azylom alebo poskytnutou doplnkovou ochranou môžete o trvalý pobyt na päť rokov požiadať ak,

- **ste manželom štátneho občana Slovenskej republiky** s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky **alebo závislým príbuzným v priamom rade** štátneho občana Slovenskej republiky s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky,
- ste slobodným dieťaťom mladším ako 18 rokov zvereným do osobnej starostlivosti štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý je manželom štátneho občana Slovenskej republiky s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky (so súhlasom rodiča, ktorému ste neboli zverení do osobnej starostlivosti a ktorý má právo stretávať sa s vami),
- ste slobodným dieťaťom mladším ako 18 rokov štátneho príslušníka tretej krajiny s trvalým pobytom na päť rokov alebo dieťaťom mladším ako 18 rokov zvereným do osobnej starostlivosti štátneho príslušníka tretej krajiny s trvalým pobytom na päť rokov (so súhlasom rodiča, ktorému ste neboli zverení do osobnej starostlivosti a ktorý má právo stretávať sa s vami),
- ste nezaopatreným dieťaťom starším ako 18 rokov, ktoré sa o seba nedokáže postarať z dôvodu dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu, štátneho príslušníka tretej krajiny s trvalým pobytom, alebo
- ak je to v záujme Slovenskej republiky.

Žiadosť o udelenie trvalého pobytu na päť rokov musíte podať **osobne na zastupiteľskom úrade alebo na príslušnom policajnom útvare** (Oddelenie cudzineckej polície v mieste vášho bydliska). Orgán, ktorý žiadosť prijal, vám vydá v deň podania žiadosti potvrdenie o jej prijatí.

Žiadosť o udelenie trvalého pobytu na päť rokov si môže **na policajnom útvere** podať štátny príslušník tretej krajiny, ktorý sa na území Slovenskej republiky zdržiava oprávnené, čiže **aj štátny príslušník tretej krajiny sudeleným azylom alebo poskytnutou doplnkovou ochranou** (to neplatí, ak ide o štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý má udelený tolerovaný pobyt z dôvodu, že vyhostenie nie je možno a zaistenie nie je účelné, alebo ak ide o žiadateľa o udelenie azylu).

Žiadosť o udelenie trvalého pobytu na päť rokov sa podáva **na úradnom tlačive**. Pri podaní žiadosti o udelenie trvalého pobytu na päť rokov ste **povinní predložiť platný cestovný doklad a všetky náležitosti k žiadosti** predpísané zákonom, inak policajný útvar vašu žiadosť neprijme. Ak policajný útvar vašu žiadosť neprijme, poskytne vám písomnú informáciu o tom, ktoré doklady musíte k žiadosti doložiť, aby sa vaša žiadosť prijala.

K žiadosti o udelenie trvalého pobytu na päť rokov potrebujete doložiť

- **platný cestovný doklad**
- **dve fotografie** s rozmermi 3 x 3, 5 cm zobrazujúce vašu aktuálnu podobu a
- **doklady nie staršie ako 90 dní** (matričný doklad môže byť starší ako 90 dní) potvrdzujúce
- **skutočnosti odôvodňujúce podanie vašej žiadosti** (t.j. napr. sobášny list, rodný list, rodný list dieťaťa a pod.),
- **bezúhonnosť**; to neplatí, ak ide o štátneho príslušníka tretej krajiny mladšieho ako 14 rokov alebo ak ide o zmenu druhu pobytu a k žiadosti o udelenie predchádzajúceho pobytu ste priložili doklad potvrdzujúci bezúhonnosť,
- **finančné zabezpečenie pobytu**,
- **súhlas druhého rodiča**, ak žiada o trvalý pobyt na päť rokov dieťa mladšie ako 18 rokov (pokiaľ má právo styku s dieťaťom),
- **zabezpečenie ubytovania** počas trvalého pobytu na päť rokov.

Za podanie žiadosti o trvalý pobyt na päť rokov zaplatíte **správny poplatok vo výške 170,- €**.

Ako azylant alebo osoba s poskytnutou doplnkovou ochranou, nemusíte preukázať bezúhonnosť výpisom z registra trestov štátu, z ktorého ste utiekli pred prenasledovaním alebo pred vážnym bezprávím. Namiesto toho predložíte čestné vyhlásenie o svojej bezúhonnosti v tomto štáte. Akonáhle vám však azyl alebo doplnková ochrana zanikne, výpis z registra trestov musíte preukázať.

Finančné zabezpečenie pobytu môžete preukázať

- potvrdením o zostatku na účte vedenom v banke na meno štátneho príslušníka tretej krajiny;
- potvrdením zamestnávateľa o výške dohodnutej mzdy;
- pracovnou zmluvou, potvrdením zamestnávateľa o výške vyplácanej mzdy, potvrdením o zostatku na účte vedenom v banke alebo dokladom o poberaní dôchodku manžela, rodiča alebo štátneho občana Slovenskej republiky, ktorý je príbuzný štátneho príslušníka tretej krajiny v priamom rade spolu s čestným vyhlásením o tom, že poskytne štátnemu príslušníkovi tretej krajiny finančné a hmotné zabezpečenie počas jeho pobytu na území Slovenskej republiky.

Finančné zabezpečenie pobytu štátny príslušník tretej krajiny preukáže vo výške dvanásťnásobku životného minima, t. j. vo výške **2377,08 €**. Maloletý štátny príslušník tretej krajiny preukáže finančné zabezpečenie pobytu v polovičnej výške podľa prvej vety.

Zabezpečené ubytovanie musí byť spoločné s ubytovaním štátneho občana Slovenskej republiky alebo štátneho príslušníka tretej krajiny s trvalým pobytom na päť rokov .

Policajný útvar rozhodne o vašej žiadosti **do 90 dní od doručenia žiadosti**. Policajný útvar rozhodne do 30 dní od doručenia žiadosti spolu so všetkými náležitosťami, ak ide o udelenie trvalého pobytu v záujme Slovenskej republiky štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý zastupuje alebo pracuje pre významného zahraničného investora v Slovenskej republike, alebo jeho dieťaťu.

Ak vám bude trvalý pobyt na päť rokov udelený, musíte na policajnom útvare **požiadať o vydanie nového dokladu o pobyte** a následne policajnému útvaru **do 30 dní od prevzatia dokladu o pobyte odovzdať lekársky posudok** potvrdzujúci, že netrpíte chorobou, ktorá ohrozuje verejné zdravie; to neplatí, ak ide o zmenu druhu pobytu. Lekársky posudok potvrdzujúci, že netrpíte chorobou, ktorá ohrozuje verejné zdravie, nesmie byť starší ako 30 dní. Zoznam pracovísk pre cudzokrajné choroby a tropickú medicínu, ktoré vydávajú lekársky posudok nájdete na internetovej stránke www.minv.sk/?vizova-info-typy-viz-1.

Trvalý pobyt na neobmedzený čas

Policajný útvar vám na základe žiadosti udelí trvalý pobyt na neobmedzený čas, ak

- máte najmenej štyri roky udelený trvalý pobyt na päť rokov, alebo
- ste dieťaťom mladším ako 18 rokov štátneho príslušníka tretej krajiny s trvalým pobytom na neobmedzený čas.

Ministerstvo vnútra vám môže udeliť trvalý pobyt na neobmedzený čas **aj bez splnenia podmienok** ustanovených v Zákone o pobyte cudzincov,

- ak je to potrebné na poskytovanie ochrany a pomoci svedkovi,
- osobe bez štátnej príslušnosti¹,
- z dôvodov hodných osobitného zreteľa,
- na návrh Slovenskej informačnej služby z dôvodu bezpečnostných záujmov Slovenskej republiky, alebo
- plnoletej osobe, ktorá má udelený tolerovaný pobyt (ako maloletá osoba bez sprievodu) najmenej tri roky, počas ktorých študovala na škole na území Slovenskej republiky.

Žiadosť o udelenie trvalého pobytu na neobmedzený čas sa podáva **osobne na úradnom tlačive na príslušnom policajnom útvare** (Oddelenie cudzineckej polície v mieste vášho bydliska). Policajný útvar vám vydá v deň podania žiadosti potvrdenie o jej prijatí.

K žiadosti o udelenie trvalého pobytu na neobmedzený čas ste povinní predložiť nasledovné dokumenty:

- **platný cestovný doklad,**
- **dve fotografie** s rozmermi 3 x 3, 5 cm zobrazujúce vašu aktuálnu podobu,
- **doklady** nie staršie ako 90 dní potvrdzujúce:
 - finančné zabezpečenie pobytu (ako v prípade trvalého pobytu na päť rokov),
 - **zdravotné poistenie,**
 - **bezúhonnosť**, ak ide o maloleté dieťa staršie ako 14 rokov,
 - **súhlas druhého rodiča**, ak žiada o trvalý pobyt na neobmedzený čas dieťa mladšie ako 18 rokov (pokiaľ má právo styku s dieťaťom).

Policajný útvar si môže od vás ešte vyžiadať

¹ Ak ste osobou, ktorá je bez štátnej príslušnosti a rozhodnete sa požiadať o udelenie trvalého pobytu na neobmedzený čas, je potrebné, aby ste nejakým spôsobom vedeli preukázať skutočnosť, že nemáte štátnu príslušnosť štátu, v ktorom ste sa narodili, v ktorom ste mali predchádzajúce bydlisko alebo pobyt, ani štátnu príslušnosť štátu, ktorého štátne občianstvo majú vaši rodičia a ostatní rodinní príslušníci. Pokiaľ vám policajný útvar udelí trvalý pobyt na neobmedzený čas, bude vám vystavený **cestovný doklad cudzince**, ktorý je riadnym cestovným dokladom (v plnej miere nahrádza cestovný pas).

- doklad nie starší ako 90 dní potvrdzujúci zabezpečenie ubytovania,
- čestné vyhlásenie, že dôvody udelenia trvalého pobytu naďalej trvajú.

Ak ste dieťaťom mladším ako 18 rokov štátneho príslušníka tretej krajiny s trvalým pobytom na neobmedzený čas, ste povinný k žiadosti priložiť aj lekárske posudok potvrdzujúci, že netrpíte chorobou, ktorá ohrozuje verejné zdravie, do 30 dní **od podania žiadosti**. Lekársky posudok potvrdzujúci, že netrpíte chorobou, ktorá ohrozuje verejné zdravie, nesmie byť starší ako 30 dní. Zoznam pracovísk pre cudzokrajné choroby a tropickú medicínu, ktoré vydávajú lekárske posudok nájdete na internetovej stránke www.minv.sk/?vizova-info-typy-viz-1.

Policajný útvar rozhodne o vašej žiadosti **do 90 dní od doručenia žiadosti**. Policajný útvar rozhodne do 30 dní, ak ide o udelenie trvalého pobytu štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý zastupuje alebo pracuje pre významného zahraničného investora v Slovenskej republike, jeho manželovi alebo dieťaťu.

Dlhodobý pobyt

Ako osoba s udeleným azylom alebo s poskytnutou doplnkovou ochranou na území Slovenskej republiky, môžete požiadať o dlhodobý pobyt. Dlhodobý pobyt je **druh trvalého pobytu a udeľuje sa na neobmedzený čas**².

Policajný útvar vám udeľí dlhodobý pobyt, ak nie sú dôvody na jeho zamietnutie, ak sa zdržiavate na území Slovenskej republiky oprávnene a nepretržite po dobu piatich rokov bezprostredne pred podaním žiadosti³.

Žiadosť o udelenie dlhodobého pobytu

Žiadosť o udelenie dlhodobého pobytu je potrebné podať **osobne na úradnom tlačive na príslušnom policajnom útvere – oddelenie cudzineckej polície v mieste vášho bydliska**; ak pre bezvládnosť nemôžete osobne podať žiadosť, môže podať žiadosť váš rodinný príslušník. Policajný útvar vám vydá v deň podania žiadosti potvrdenie o jej prijatí.

K žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu je potrebné predložiť nasledovné dokumenty:

- **platný cestovný doklad**; Ak nepredložíte platný cestovný doklad, policajný útvar žiadosť o udelenie dlhodobého pobytu neprijme. Policajný útvar akceptuje aj predloženie cudzineckého pasu a iného dokladu totožnosti (aj neplatného) s fotografiou z krajiny pôvodu;
- **dve fotografie s rozmermi 3 x 3, 5 cm** zobrazujúce vašu aktuálnu podobu,
- **doklady nie staršie ako 90 dní** potvrdzujúce:
 - **stabilné a pravidelné zdroje** pre vás a pre vašich rodinných príslušníkov, aby ste sa nestali záťažou pre systém sociálnej pomoci Slovenskej republiky,
 - **zdravotné poistenie**.

Stabilné a pravidelné zdroje možno preukázať najmä pracovnou zmluvou, potvrdením zamestnávateľa o výške vyplácanej mzdy, potvrdením o zostatku na účte vedenom v banke na meno štátneho príslušníka tretej krajiny, dokladom o poberaní dôchodku.

² Dlhodobý pobyt spadá do spoločenského európskeho rámca a na jeho základe máte možnosť získať jednoduchšie pobyt v inej krajine EÚ, či získať jednoduchšie možnosti prístupu k pracovnému trhu v zahraničí v porovnaní s inými druhmi pobytov; konkrétne podmienky si upravujú jednotlivé štáty samostatne.

³ Do doby nepretržitého pobytu sa započítava

- a) doba prechodného pobytu na účel štúdia alebo doba prechodného pobytu podľa § 25 ods. 1 písm. d) až f) Zákona o pobyte cudzincov na území Slovenskej republiky v polovičnej dĺžke,
- b) doba najviac šiestich po sebe nasledujúcich mesiacov a najviac desiatich mesiacov, počas ktorých sa štátny príslušník tretej krajiny po oznámení policajnému útvaru zdržiaval mimo územia Slovenskej republiky,
- c) doba od podania žiadosti o udelenie azylu do rozhodnutia o udelení azylu alebo poskytnutia doplnkovej ochrany.

Za podanie žiadosti je potrebné zaplatiť **správny poplatok vo výške 165, 50€**.

Policajný útvar rozhodne o žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu do 90 dní od doručenia žiadosti policajnému útvaru.

Zánik dlhodobého pobytu

Dlhodobý pobyt vám zanikne, ak

- sa písomne vzdáte dlhodobého pobytu,
- bol vám uložený trest vyhostenia,
- boli ste administratívne vyhostení,
- nadobudli ste štátne občianstvo Slovenskej republiky,
- bol vám udelený dlhodobý pobyt v inom členskom štáte,
- policajný útvar vám zrušil dlhodobý pobyt, alebo
- ak umriete alebo budete vyhlásení za mŕtveho.

Zrušenie dlhodobého pobytu

Policajný útvar vám dlhodobý pobyt zruší, ak

- zistí, že ste získali dlhodobý pobyt podvodným spôsobom,
- sa zdržiavate viac ako šesť rokov mimo územia Slovenskej republiky,
- ak sa nepretržite zdržiavate mimo územia členských štátov 12 po sebe nasledujúcich mesiacov,
- ak vám bol odňatý azyl z dôvodov podľa osobitného predpisu a ak ste získali dlhodobý pobyt na základe udeleného azylu⁴, alebo
- ak vám nebola predĺžená doplnková ochrana alebo vám bola doplnková ochrana zrušená z dôvodov podľa osobitného predpisu a ak ste získali dlhodobý pobyt na základe poskytnutej doplnkovej ochrany⁵.

4

- ste sa dopustili trestného činu proti mieru, vojnového trestného činu alebo trestného činu proti ľudskosti podľa medzinárodných dokumentov,
- ste sa dopustili závažného nepolitického trestného činu mimo územia Slovenskej republiky predtým, ako ste požiadali o udelenie azylu alebo o poskytnutie doplnkovej ochrany,
- máte ochranu alebo pomoc iných orgánov alebo odborných organizácií Organizácie Spojených národov, ako je Úrad Vysokého komisára Organizácie Spojených národov pre utečencov; to neplatí, ak táto ochrana alebo pomoc z akéhokoľvek dôvodu zanikla,
- príslušné orgány štátu pobytu vám priznali práva a povinnosti, aké priznávajú svojim občanom, alebo práva a povinnosti s nimi porovnateľné,
- ste vinní za činy, ktoré sú v rozpore s cieľmi a zásadami Organizácie Spojených národov,
- azyl vám bol udelený len na základe nepravdivých údajov alebo falšovaných dokladov alebo z dôvodu, že ste zamlčali skutočnosti podstatné na spoľahlivé zistenie skutkového stavu veci.

5

- ste sa dopustili trestného činu proti mieru, trestného činu vojnového alebo trestného činu proti ľudskosti podľa medzinárodných dokumentov,
- spáchali ste obzvlášť závažný zločin,
- ste vinní za činy, ktoré sú v rozpore s cieľmi a zásadami Organizácie Spojených národov,
- predstavujete nebezpečenstvo pre bezpečnosť Slovenskej republiky alebo
- predstavujete nebezpečenstvo pre spoločnosť,
- ak vám bola poskytnutá doplnková ochrana len na základe nepravdivých údajov alebo falšovaných dokladov alebo z dôvodu, že ste zamlčali skutočnosti podstatné na spoľahlivé zistenie skutkového stavu veci.

Pokiaľ ste azylantom, ktorému bol azyl udelený za účelom zlúčenia rodiny alebo vám bol udelený azyl z humanitných dôvodov, váš azyl vám udelením trvalého pobytu zaniká.

Pokiaľ ste osobou s poskytnutou doplnkovou ochranou a doplnková ochrana vám bola poskytnutá za účelom zlúčenia rodiny, udelením trvalého pobytu vám doplnková ochrana zaniká.

Prechodný pobyt a tolerovaný pobyt

Prechodný pobyt vás oprávňuje zdržiavať sa, vycestovať a opätovne vstupovať na územie Slovenskej republiky v čase, na aký vám bol policajným útvarom udelený.

Prechodný pobyt je **viazaný na jeden účel**. Ak chcete vykonávať inú činnosť, než na akú vám bol udelený prechodný pobyt, musíte podať novú žiadosť o udelenie prechodného pobytu.

Ak máte udelený akýkoľvek prechodný pobyt, môžete počas prechodného pobytu študovať.

Prechodný pobyt vám môže policajný útvar udeliť najmä

- **na účel podnikania,**
- **na účel zamestnania,**
- **na účel štúdia,**
- **na účel osobitnej činnosti,**
- **na účel výskumu a vývoja,**
- **na účel zlúčenia rodiny.**

Prechodným pobytom je aj pobyt **na základe modrej karty Európskej únie**. Ako osoby s poskytnutou doplnkovou ochranou alebo azylanti nemôžete o túto formu pobytu požiadať.

Žiadosť o udelenie prechodného pobytu sa podáva na príslušnom policajnom útvare (oddelenie cudzineckej polície v mieste vášho bydliska). Žiadosť však možno podať aj na zastupiteľskom úrade Slovenskej republiky v zahraničí, avšak vzhľadom na vaše postavenie a oprávnenosť pobytu na území Slovenskej republiky v ďalšom texte uvádzame prípad podania žiadosti na policajnom útvare v Slovenskej republike.

Spravidla, doklady ktoré musíte k žiadosti o udelenie prechodného pobytu predložiť sú rovnaké, **odlišné sú len dokumenty, ktorými preukazujete účel pobytu** (napr. na účel zamestnania potrebujete preukázať pracovné povolenie alebo potvrdenie, že sa pracovné povolenie nevyžaduje, na účel štúdia musíte preukázať potvrdenie školy o prijatí na štúdium a pod.) a **určité ďalšie povinnosti**.

Tolerovaný pobyt sa udeľuje najviac na dobu 180 dní. **Policajný útvar vám udelí tolerovaný pobyt, ak**

- existuje prekážka vášho administratívneho vyhostenia,
- vaše vycestovanie nie je možné a zaistenie nie je účelné,
- ste maloletou osobou nájdenou na území Slovenskej republiky,
- to vyžaduje rešpektovanie vášho súkromného a rodinného života a neohrozujete bezpečnosť štátu alebo verejný poriadok;
- ste obeťou obchodovania s ľuďmi a máte najmenej 18 rokov,
- ste boli nelegálne zamestnaní za osobitne vykorisťujúcich pracovných podmienok, alebo ste nelegálne zamestnaná maloletá osoba, a vaša prítomnosť je nevyhnutná na účely trestného konania.

Za tolerovaný pobyt sa považuje obdobie

- poskytovania ústavnej starostlivosti,
- trvania karanténneho opatrenia,

- posudzovania žiadosti o udelenie tolerovaného pobytu, výkonu väzby alebo obdobie výkonu trestu odňatia slobody,
- najviac 90 dní, počas ktorých ak ste obeťou obchodovania s ľuďmi a máte najmenej 18 rokov sa rozhodnete, či budete spolupracovať s orgánmi činnými v trestnom konaní pri objasňovaní trestného činu súvisiaceho s obchodovaním s ľuďmi; túto lehotu možno na žiadosť osoby poverenej ministerstvom vnútra predĺžiť o 30 dní.

Žiadosť o udelenie tolerovaného pobytu a žiadosť o predĺženie tolerovaného pobytu sa podáva osobne na úradnom tlačive na policajnom útvere (Oddelenie cudzineckej polície v mieste vášho bydliska). Pri podaní žiadosti o udelenie tolerovaného pobytu v prípade nemožnosti vycestovania a zachovania rodinného a súkromného života ste povinní priložiť doklady, ktorými potvrdíte skutočnosti odôvodňujúce udelenie tolerovaného pobytu. Policajný útvar vám v deň podania žiadosti vydá potvrdenie o jej prijatí. K žiadosti nie ste povinní predložiť **platný cestovný doklad**.

Za podanie žiadosti o udelenie tolerovaného pobytu zaplatíte **správny poplatok vo výške 99,50 €**, za podanie žiadosti o predĺženie tolerovaného pobytu zaplatíte správny poplatok vo výške 33,- €.

Vzhľadom na skutočnosť, že **prechodný pobyt a tolerovaný pobyt podľa Zákona o pobyte cudzincov vám priznáva menší rozsah práv**, ako azyl alebo doplnková ochrana, nebudeme sa týmto druhom pobytov v tejto príručke venovať. Pokiaľ by ste sa dostali do situácie, že by ste chceli požiadať o prechodný pobyt alebo tolerovaný pobyt, kontaktujte právnik, alebo pracovníka niektorej z pomáhajúcich inštitúcií.